

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев2 2598/2023
01.11.2023. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Гордане Комненић, председника већа, др Илије Зиндовића и Марије Терзић, чланова већа, у парници тужиле АА из ..., чији је пуномоћник Слободан Јовановић, адвокат из ..., против тужене Републике Србије, Министарство здравља, коју заступа Државно правобранилаштво – Одељење у Лесковцу, ради накнаде штете, одлучујући о ревизији тужиле изјављеној против пресуде Апелационог суда у Нишу Гж1 339/2023 од 22.03.2023. године, у седници одржаној 01.11.2023. године, донео је

ПРЕСУДУ

ПРЕИНАЧУЈЕ СЕ пресуда Апелационог суда у Нишу Гж1 339/2023 од 22.03.2023. године, тако што се **ОДБИЈА** као неоснована жалба тужене и **ПОТВРЂУЈЕ** пресуда Основног суда у Врању П1 123/22 од 24.11.2022. године.

ОБАВЕЗУЈЕ СЕ тужена да тужилци на име трошкова ревизијског поступка исплати износ од 30.104,00 динара, у року од 15 дана од дана пријема писменог отправка пресуде.

Образложење

Пресудом Основног суда у Врању П1 123/22 од 24.11.2022. године, ставом првим изреке, обавезана је тужена да тужилци на име потраживања из решења Основног суда у Врању Ии 3789/17 од 28.06.2017. године, плати дуг због неисплаћених трошкова превоза за долазак на рад и одлазак са рада за период од марта 2013. године до краја новембра 2014. године новчане износе ближе наведеним у изреци са законском затезном каматом по месечном доспећу до коначне исплате као и да на име трошкова поступка у предмету Основног суда у Врању П1 650/16 плати износ од 34.550,00 динара са законском затезном каматом од 03.05.2017. године па до коначне исплате и на име трошкова извршења насталих пред Основним судом у Врању Ии 3789/17 износ од 7.009,00 динара. Ставом другим изреке, обавезана је тужена да тужилци на име трошкова парничног поступка плати износ од 73.052,00 динара са законском затезном каматом од дана извршности пресуде до исплате.

Пресудом Апелационог суда у Нишу Гж1 339/2023 од 22.03.2023. године, ставом првим изреке, преиначена је пресуда Основног суда у Врању П1 123/22 од 24.11.2022. године тако што је тужбени захтев тужиле којим је тражила да се тужена

на име потраживања које има према Здравственом центру Врање по решењу Основног суда у Врању Ии 3789/17 од 28.06.2017. године, плати дуг због неисплаћених трошкова превоза за долазак на рад и одлазак са рада за период од марта 2013. до краја новембра 2014. године износе са каматом ближе означене у том ставу изреке почев од различитих датума доспећа па до коначне исплате и на име трошкова парничног поступка 34.550,00 динара са законском затезном каматом од 03.05.2017. године до коначне исплате, на име трошкова извршења насталих пред судом износ од 7.009,00 динара, као и трошкова првостепеног поступка у износу од 73.052,00 динара је одбијен као неоснован. Ставом другим изреке, обавезана је тужилца да туженој накнади трошкове парничног поступка у износу од 76.500,00 динара са законском затезном каматом од дана извршности одлуке до коначне исплате.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, тужилца је изјавила благовремену ревизију, због погрешне примене материјалног права при чему се позвала и на одредбу члана 404. ЗПП.

Врховни суд је испитао побијану пресуду у смислу члана 408. у вези члана 403. став 2. тачка 2. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“, бр. 72/11... 18/20) и нашао да је ревизија тужилце основана.

У поступку није учињена битна повреда одредба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању, тужилца је против Здравственог центра Врање покренула радни спор пред Основним судом у Врању ради наплате трошкова превоза. Поступак је завршен доношењем пресуде П1 650/16 од 03.04.2017. године којим је усвојен њен тужбени захтев. Након правноснажности пресуде тужилца је поднела Основном суду у Врању предлог за извршење. Решењем тог суда Ии 3789/17 од 28.06.2017. године усвојено је предложено извршење ради намирења потраживања. Предмет је достављен на спровођење јавном извршитељу Станку Филиповићу из ... који је 26.07.2018. године донео закључак Ии 1399/17 којим се одређује спровођење извршења одређено решењем Основног суда у Врању од 28.06.2017. године, на средствима на рачуну извршног дужника. Закључак јавног извршења дана 27.07.2017. године достављен је на реализацију Народној банци Србије – Одсек за принудну наплату Крагујевац. Иста је обавештењем од 11.08.2017. године обавестила јавног извршитеља да извршење није спроведено у року од 15 дана од дана пријема закључка. Тужилца као извршни поверилац поднеском од 12.08.2019. године је тражила промену средстава извршења запленом новчаних средстава од дужниковог дужника, након чега у предмету јавног извршитеља нису предузете друге радње. Рачун Здравственог центра Врање налази се у непрекидној блокади почев од 13.12.2016. године тако да извршење одређено решењем суда и закључком јавног извршитеља није спроведено. Оснивач Здравственог центра Врања је Република Србија. Здравствени центар се углавном финансира од стране новчаних средстава добијених од Републичког фонда за здравствено осигурање. Јавни извршитељ Станко Филиповић из ... није донео решење о обустави извршног поступка у предмету Ии 1399/17 нити је донео решење по предлогу тужилце као извршног повериоца за промену средстава извршења. Тужилца тужбени захтев заснива на одредби члана 14. Закона о стечају налазећи да је тужена Република Србија као оснивач здравственог центра солидарни дужник те је стога дужна да плати новчано потраживање из назначене пресуде Основног суда у Врању П1 650/16.

Полазећи од одредбе члана 11. и члана 14. Закона о стечају, првостепени суд је закључио да је тужбени захтев тужилце основан.

Другостепени суд није прихватио правну аргументацију првостепеног суда налазећи да тужилца није доказала да су испуњени сви услови за отварање стечајног поступка у смислу члана 11. Закона о стечају, а правила о солидарној одговорности

могу се применити само у случају када су испуњени услови за отварање стечајног поступка и над оснивачем овде здравственог центра. Даље, тужиља као извршни поверилац сходно одредбама Закона о извршењу и обезбеђењу није доказала да су исцрпљена сва расположива средства из решења прописана Законом о извршењу и обезбеђењу па стога нису ни испуњени сви услови за активирање одредбе и правила о солидарној одговорности Републике Србије као оснивача Здравственог центра Врање. Преиначио је првостепену одлуку и одбио тужбени захтев тужиље као неоснован.

По оцени Врховног суда оваква правна аргументација другостепеног суда није прихватљива. Наиме, оснивач Здравственог центра Врање је Република Србија. Сходно члану 11. Закона о стечају („Службени гласник РС“, бр. 104/09... 71/12-одлука УС, 83/14 и 113/17) прописано је када се отвара стечајни поступак тј. прописани су разлози за отварање стечајног поступка. Даље према члану 14. став 1. прописано је да се стечајни поступак не спроводи према: Републици Србији; аутономним покрајинама и јединицама локалне самоуправе; фондовима и организацијама обавезног пензијског осигурања, инвалидског, социјалног и здравственог осигурања; правним лицима чији је оснивач Република Србија и др. Међутим, према ставу 3. члана 14. прописано је да за обавезе правног лица над којим се у складу са ставом 1. овог члана не проводи стечајни поступак солидарно одговарају његови оснивачи односно власници, као и чланови или акционари.

Имајући у виду напред цитирану одредбу става 3. члана 14. Закона о стечају као и одредбе Закона о облигационим односима јасно произлази да кад је у питању солидарна одговорност, без обзира на постојање правноснажне пресуде којом је један солидарни дужник обавезан да плати дуг, не имплицира забрану да поверилац може тражити и од другог солидарног дужника да исти буде обавезан на плаћање износа на који је обавезани претходни солидарни дужник с тим што та обавеза треба да буде изражена кроз солидарно обвезивање што је у овом случају тужиља и учинила. Покретање извршног поступка, недоношење од стране јавног извршитеља решења о замени средстава извршења, недоношење решења о обустави поступка и неотварање стечаја над здравственим центром (над којим се и не може отворити стечај) не указује на околност да не постоји солидарна одговорност тужене Републике Србије као оснивача Здравственог центра Врање за плаћање траженог износа.

Према члану 425. ЗОО прописано је кад на поверилачкој страни има више лица, она су солидарна само кад је солидарност уговорена или законом одређена. У овом случају имајући у виду одредбу члана 14. став 3. Закона о стечају јасно произлази да је солидарна одговорност оснивача тј. Републике Србије солидарна по сили закона. Даље, природа солидарне одговорности је таква да поверилац има право захтевати од солидарног дужника испуњење целе обавезе с тим што кад један од њих изврши исплату обавеза престаје према повериоцу. Покретање наплате већ утврђеног потраживања према једном солидарном дужнику не елиминише солидарног повериоца да може тражити исти износ од другог солидарног дужника, чак и у случају када је покренуо извршни поступак према првом солидарном дужнику. Питање наплате потраживања од стране солидарних дужника је ствар извршног поступка и уколико поверилац дуг наплати од било ког солидарног дужника, аутоматски губи право да то захтева од другог солидарног дужника.

Из свега изнетог произлази да је другостепени суд своју одлуку засновао на погрешној примени материјалног права што је исходovalo неопходност преиначења другостепене пресуде.

Сходно напред изнетом на основу члана 416. став 1. ЗПП одлучено је као у ставу првом изреке.

Одлуку о трошковима поступка Врховни суд је, у ставу другом изреке, донео на основу члана 165. став 2. ЗПП, при чему је тужиљи признао следеће трошкове ревизијског поступка и то на: на име стручног састава ревизије 18.000,00 динара, на име таксе за ревизију и одлуку по ревизији у износу од по 6.052,00 динара, како је пуномоћник тужиље и прецизирао, што је све у складу са АТ и ТТ.

**Председник већа – судија
Гордана Комненић,с.р.**

За тачност отправка
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић